

Analiza achizițiilor publice realizate de primăria municipiului Bălți în anul 2020

Autori: Dumitru Pîntea
Vadim Gumene

Februarie, 2021

CUPRINS

Cuprins	2
Introducere	3
1. Accesul la informații (transparența)	3
2. desfășurarea procesului de achiziții	4
2.1 Constituirea grupurilor de lucru în cadrul primăriei	4
2.2 Identificarea necesităților	5
2.3 Achizițiile publice realizate prin platforma MTender	6

Această publicație este realizată în cadrul proiectului de grant UE „Informează, abilitază și acționează! Societatea civilă pentru o mai bună guvernare bugetară în Moldova”, implementat de Centrul Analitic Independent „Expert-Grup”, în calitate de partener principal, în consorțiu cu Konrad Adenauer Stiftung e.V. (KAS, Germania), Centrul pentru Studii Est-Europene (CSEE, Lituania) și Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE). Conținutul acestei publicații aparține autorilor și nu reflectă opiniile Uniunii Europene și a Konrad Adenauer Stiftung e.V.

INTRODUCERE

Achizițiile publice sunt o parte esențială a procesului bugetar la nivel local, acesta fiind mecanismul prin care APL procură bunuri și servicii necesare pentru realizarea misiunii și atingerea obiectivelor de politici. Conform *Legii nr. 131/2015 cu privire la achizițiile publice*¹, achiziția publică este „*procurarea, prin intermediul unui contract de achiziții publice, de bunuri, de lucrări sau servicii de către una sau mai multe autorități contractante (APL în cazul de față) de la operatorii economici selectați de acestea, indiferent dacă bunurile, lucrările sau serviciile sânt destinate sau nu unui scop public*”.

În cadrul proiectului „*Informează, abilitază, și acționează! Societatea civilă pentru o mai bună guvernare bugetară în Moldova*”, achizițiile publice sunt văzute drept acțiuni importante în cadrul procesului bugetar deoarece acestea se realizează utilizând bani publici, respectiv acestea urmează a fi evaluată din mai multe perspective. Astfel, scopurile acestui exercițiu de analiză este de a evalua achizițiile publice din punct de vedere cantitativ, respectiv importanța acestora în procesul bugetar și nu neapărat de investigat modul cum acestea se realizează.

În acest context, analiză dată prezintă principale date referitoare la achizițiile publice realizate de primăria orașului Florești în anul 2020. Totodată, în detaliu sunt analizate achizițiile în două domenii cheie și de valoare importantă pentru bugetul local, respectiv achizițiile de produse alimentare pentru hrana copiilor din grădinițe și cele pentru reparația drumurilor din localitate.

1. ACCESUL LA INFORMAȚII (TRANSPARENȚA)

Pagina web oficială² a primăriei municipiului Bălți are o rubrică dedicată achizițiilor publice la capitolul „Transparență” care oferă informații detaliate referitoare la acest proces. La rubrica *Transparență => Achiziții publice ...* sunt ordonate o serie de documente de interes public în domeniu, cum ar fi planurile de achiziții pe diferite direcții ale primăriei și pe diferite tipuri de achiziții, precum și modificările/completările acestora survenite pe parcursul anului. De asemenea, există rubrici dedicate anunțurilor de intenție, invitațiilor de participare, contractele atribuite dar și rapoarte cu privire la realizarea și monitorizarea achizițiilor. Mai mult ca atât, pe situl primăriei pot fi găsite și componența celor 2 grupuri de lucru pentru achizițiile din anul 2020, probată prin Dispoziția primarului³. Pentru anul 2020,

¹ Legea privind achizițiile publice nr.131/2015, https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=113104&lang=ro

² <http://balti.md/>

³ Dispoziția primarului nr. 290 din 19.11.2019 cu privire la crearea Grupurilor de lucru pentru achiziții publice de bunuri, servicii și lucrări ale Primăriei mun. Bălți, <http://balti.md/wp-content/uploads/2019/11/290ro.pdf>

cele 2 grupuri de lucru și-au desfășurat activitatea în baza unui Regulament⁴ dedicat care menționează atribuțiile membrilor în dependență de funcția fiecăruia.

Primăria municipiului Bălți menține o transparență sporită în ceea ce privește informațiile cu privire la achizițiile publice, pe situl primăriei fiind plasate informații detaliate pentru ultimii 5 ani (începând cu anul 2016). Prin urmare, cetățenii, societatea civilă sau alte părți interesate au acces la un set comprehensiv de documente, iar acest lucru poate susține o analiză complexă și independentă a achizițiilor publice dar și identificarea unor tendințe la nivel local.

Pe lângă pagina web, anumite informații detaliate referitor la cele mai importante achiziții realizate de primăria municipiului Bălți pot fi vizualizate accesând portalul Registrului de Stat al Achizițiilor Publice MTender⁵ sau diferite platforme on-line de gestionare a achizițiilor publice cum ar fi www.e-licitatie.md sau www.achiziti.md. Pentru anul 2020 acestea permit vizualizarea întregului proces pentru cel puțin 20 de achiziții de valori mari, de la anunțul de participare până la atribuirea contractelor.

2. DESFĂȘURAREA PROCESULUI DE ACHIZIȚII

2.1 Constituirea grupurilor de lucru în cadrul primăriei

În cadrul primăriei municipiului Bălți, pentru anul 2020 a fost constituit 2 grupuri de lucru privind achizițiile publice⁶ și anume:

1. Grupul de lucru pentru achiziționarea bunurilor și serviciilor – Anexa nr.1 la Dispoziția Primarului Dispoziția primarului nr. 197 din 07.10.2019
2. Grupul de lucru pentru achiziționarea lucrărilor și serviciilor în domeniul lucrărilor – Anexa nr.1 la Dispoziția Primarului Dispoziția primarului nr. 197 din 07.10.2019

Primul grup de lucru este compus din 14 membri în timp ce cel de-al 2-lea din 13 membri, printre care primarul (președinte) și trei vice-primari (vice-președinți), un secretar, șefi de direcție din cadrul primăriei și alte persoane delegate din direcțiile primăriei responsabile de domenii specifice. În pofida bunelor practici, reprezentanți ai societății civile nu fac parte din nici un grup de lucru pentru achiziții.

⁴ Regulamentul cu privire la activitatea Grupurilor de lucru pentru achiziții publice de bunuri, servicii și lucrări ale Primăriei mun. Bălți, <http://balti.md/wp-content/uploads/2019/11/290ro-2.pdf>

⁵ <https://mtender.gov.md/>

⁶ Dispoziția primarului nr. 290 din 19.11.2019 cu privire la crearea Grupurilor de lucru pentru achiziții publice de bunuri, servicii și lucrări ale Primăriei mun. Bălți, <https://actelocale.gov.md/ral/act/cu-privire-la-crearea-grupurilor-de-lucru-centralizate-pentru-achiziii-publice-de-bunuri-servicii-i-lucrari-ale-primriei-mun-bli-581956.html>

2.2 Identificarea necesităților

Necesitățile de achiziții de bunuri, lucrări și servicii ale primăriei municipiului Bălți sunt menționate în mai multe *Planuri de achiziții* pe domenii diferite, respectiv direcții (Direcția general financiar-economică; Aparatul Primăriei; Direcția Învățământ tineret și sport; Direcția Cultură; Direcția Asistență Socială) dar și, în unele cazuri, pe tipuri de achiziții (valoarea mică, licitații publice sau cere a ofertelor de preț) ⁷. Conform planurilor inițiale, la nivel de primărie a fost planificate circa 230 de achiziții publice în valoare totală de peste 108 mil lei, sau circa 17% din resursele bugetului local planificate pentru anul 2020 (644,9 mil. lei). Pe domenii de activitate volumul achizițiilor este prezentat în tabelul nr.1.

Urmare multiplelor ajustări pe partea de venituri, Planurile au fost rectificate de mai multe ori, fie prin includerea unor noi achiziții, fie prin ajustarea unora inițial planificate (în creștere cu circa 92 mil. lei). Cele mai importante modificări au fost consemnate pe dimensiunea de reparație a drumurilor (Direcția Locativ Comunală) și anume creșterea numărului de achiziții și a valorii totale. Acest fapt a fost posibil urmare contractării de către Primărie a unui împrumut de la o bancă comercială în sumă de 60 mil. lei și respectiv demararea unor lucrări de reparație la mai multe sectoare de drum.

Tabel 1. Achizițiile publice prognozate de către primăria municipiului Bălți în anul 2020

Obiectul contractului	Suma contractelor, mil MDL
Aparatul primăriei	19,7
<i>din care Direcția Locativ Comunală</i>	<i>16,0</i>
Direcția Învățământ, Tineret și Sport	77,4
Direcția Cultură	9,3
Direcția Asistență Socială	1,3
Direcția Financiar Economică	0,5
TOTAL	108,2

Compilație în baza planurilor de achiziții publice pentru anul 2020

Conform procedurii de achiziție, resursele financiare urmau a fi alocate în felul următor:

- Cerere de ofertă de prețuri – 7% sau 7,4 mil. lei (diferite bunuri și materiale);
- Contracte de mică valoare - 10% sau 11 mil. lei (diferite bunuri și materiale);
- Licitație deschisă - 55% sau 60 mil. lei (produse alimentare pentru grădinițe, reparația trotuarelor, reparația carosabilului);
- Negociere fără publicare – 28% sau 30 mil. lei sau (energia electrică și termică, gaze naturale, apă și canalizare, evacuarea deșeurilor, alte utilități și servicii comunale).

⁷ Planul anula de achiziții, anul 2020, <http://balti.md/transparenta/achizitii-publice/planul-anual/>

2.3 Achizițiile publice realizate prin platforma MTender

Prin intermediul 64,5 mil. lei sau 60% din totalul achizițiilor prognozate. Cele mai multe, 6 la număr, se referă la reparația și întreținerea drumurilor (inclusiv a trotuarelor și construcția de piste pentru bicicliști) – 44 mil. lei, urmate de Gospodăria comunală – 16 mil. lei destinate reabilitării sistemului de apeduct sau iluminatului stradal, și reparația clădirilor – 2 mil. lei. De asemenea, au mai fost realizate achiziții ce țin de procurarea diferitor produse și materiale (cărbune, carburanți, măști etc.) în valoare de circa 1,5 mil. lei. Celelalte achiziții, și anume contractele de mică valoare, au fost atribuite conform *Regulamentul achizițiilor publice de valoare mică*⁸. Toate achizițiile realizate prin platforma M-Tender au fost realizate conform procedurilor prevăzute de actele normative cu respectarea tuturor etapelor. De asemenea, acestea conțin actele necesare de informare a potențialilor participanți, fie caietul de sarcini fie altă documentație descriptivă. Totodată, informația prezentată de către primărie pare a fi clară, puține fiind cazurile în care potențialii ofertanți au venit cu întrebări de precizare. De cealaltă parte, în cazul achizițiilor de mică valoare, rapoartele primăriei cu privire la realizarea achizițiilor prezintă informații detaliate privind acestea.

⁸ Regulamentul cu privire la achizițiile publice de valoare mică, aprobat prin HG nr. 665/2016, https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=92984&lang=ro

